

Kaupunginhallitus	§ 185	09.09.2019
Kaupunginhallitus	§ 221	21.10.2019

Vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2021-2022 taloussuunnitelma: tarkistettut kehykset

653/02.02.00/2019

Kaupunginhallitus 09.09.2019 § 185

Valmistelija Talouspäälikkö Petra Palmroos, puh. 040 839 7170
Esittelijä Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Kaupungin vuoden 2018 tulos oli negatiivinen ja kaupunki on budjetoanut vuodelle 2019 miinustuloksen, jonka odotetaan nyt ennustetun veromenetyksen ja ylitysriskien vuoksi muodostuvan vielä paljon budjetoitua suuremmaksi. Tasapainoisen talousarvion tekeminen tulevaksi talousarviovuodeksi ja suunnitelmavuosiksi 2021-2022 on sen vuoksi äärettömän tärkeää. Kaupungin rahoitusmahdollisuudet ovat kiristyneet, koska valtionosuudet ja verotulot eivät kasva samaan tahtiin kaupungin kulujen kanssa. Vuonna 2019 verotuloja menetetään lisäksi noin 1,4 miljoonaa euroa johtuen ongelmista kansallisessa sähköisessä tuloverorekisterissä. Valtio on luvannut korjata ongelman ja kompensoida menetyksen maksamalla verotulot takaisin vuonna 2020. Vuonna 2019 myöskään valtionosuudet eivät ole vastanneet budjetoitua tasoa ja niiden arvioidaan jäävän noin 100 000 euroa budjetoitua pienemmiksi. Sosiaali- ja terveystalouden osastolla on vuonna 2019 ollut suuria haasteita pysyä annetussa kehyksessä.

Vuoden 2020 talousarvion kehyksen lähtökohtana on tasapainoisen, positiivista tulosta osoittavan talousarvion laatiminen.

Talousarvion kehyksen laadinnassa on lähdetty siitä, että toimintakulut ja -tulot sopeutetaan ennakoituihin vero- ja valtionosuustuloihin niin, että kertynyt alijäämä/ylijäämä katetaan suunnitelmakauden aikana. Kehystä varten tehdyissä laskelmissa lähdetään siitä, että kunnallinen tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentti säilyvät muuttumattomina tulevana talousarviovuonna.

Alustavien arvioiden mukaan sekä verotulot että valtionosuudet kehittyvät positiivisesti vuonna 2020. Vuoden 2020 verotuloennuste osoittaa merkittävää, peräti 6,1 %:n nousua, mikä merkitsee 71,6 miljoonan euron verotuloja. Vuosina 2021 ja 2022 verotulojen kehityksen ennustetaan olevan paljon pienempi kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 odotettavissa on vain noin 500 000 euron lisäys. Kuntaliiton 19.8.2019 päivätyn ennusteen mukaan kaupunki saisi vuonna 2020 valtionosuuksia 31 143 322 euroa. Valtionosuuksina kirjataan 25 098 083 euroa ja vuoden 2019 veromenetyksen kompensationsa (erillinen momentti) 6 045 239 euroa. Nousu vuodesta 2019 (28 059 156 euroa) on siis peräti 11 %.

Talousarvion kehys, joka perustuu kustannusten madaltamiseen sekä henkilöstökulujen että palvelujen ostojen osalta, on toiminnoille haasteellinen. Valtakunnallisia palkankorotussopimuksia ei vielä ole käytettävissä. Talousarvion

kehityksen laatimisen pohjana on ollut koko vuoden 2019 ennustettu kustannuskehitys. Arvioidut verotulot ja valtionosuudet mahdollistavat vuonna 2020 enintään 0,8 %:n lisäyksen henkilöstökuluihin ja 0,6 %:n lisäyksen ostopalveluihin. Vuoden 2019 inflaatioksi ennustetaan 1,2 % ja talousarviovuoden 2020 inflaatioksi 1,4 %.

Vuosikatteen on tasapainoisessa kuntataloudessa riitettävä investointikulujen kattamiseen. Tämän ylittävät investointikulut on rahoitettava lainoin. Investointien taso suunnitelmakaudella voi olla enintään 4-5 miljoonaa euroa vuodessa, jos kehys käyttötalouden osalta saavutetaan. Kaupunki pyrkii suunnitelmakaudella investointiensa omarahoitukseen ja investoinnit on siten sopeutettava tällaiselle tasolle.

Kaupungin pitää tarkistaa taksoja ja maksuja voidakseen vastata toimintamenojen kasvutahtiin lisäämällä toimintatuloja.

Kustannusten valvonnan ja uusien kustannustehokkaiden ratkaisujen tarve on suuri kaikissa yksiköissä. Onnistuminen edellyttää koko organisaatiolta valmiutta ryhtyä toimenpiteisiin, joilla on pysyvä vaikutus kaupungin kustannuksiin. Tavoite voidaan saavuttaa erilaisilla kaupungin palvelujen tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta parantavilla toimilla. Kulujen kurissa pitämisessä hyödynnetään prosessien kehittämistä, työtehtävien muutoksia ja tehokkaita hankintoja. Väistämättä tullaan tarvitsemaan myös toimenpiteitä, jotka jossain määrin heikentävät palvelujen saatavuutta.

Talousarvion kehys merkitsee 945 000 euron plussatulosta ja noin 5,7 miljoonan euron vuosikatetta talousarviovuonna 2020.

Kehykset ovat talousarviovuonna sitovia kunkin osaston osalta toimintakatetasolla sekä yhteenlasketun toimintakatteen osalta. Taloussuunnitelmassa (vuodet 2021-2022) kehykset ovat sitovia kokonaisnettomenojen osalta ja suuntaa antavia osastojen nettomenojen osalta. Kehyksiin sisältyvät sisäiset menot ja tulot sekä sisäiset vuokrat vuoden 2019 kustannustasoa vastaavalla tasolla. Vuokrat eivät vaikuta kaupungin toimintakatteeseen, mutta osasto- ja yksiköatasolla vaikutus on olennainen. Tässä vaiheessa mahdollisia sisäisten vuokrien säästöjä ei missään nimessä voi eikä saa käyttää toiminnan muihin käyttötarkoituksiin. On kuitenkin pantava merkille, että suuret rakennuksiin tehtävät investoinnit tulevat jatkossa lisäämään yksiköiden käyttökustannuksia selvästi.

Budjetointiprosessi on kuvattu talousarvion ja -suunnitelman aikataulussa, joka on suunniteltu tukemaan sitä, että talousarviotyön tuloksena syntyisi hyväksyttävissä oleva talousarvio ja -suunnitelma.

Osastopäälliköt/toimialapäälliköt vastaavat ensisijaisesti oman osastonsa/toimialansa talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta. Budjetointi tehdään kustannuspaikoittain ja tileittäin/kustannuslajeittain kullakin organisaatiotasolla niin, etteivät annetut kehykset ylitä.

Uusissa tiedoissa, jotka Kuntaliitto on antanut 19.9.2019 valtiovarainministeriön ennusteen pohjalta, Paraisten kaupungin vuoden 2020 verotulojen arvioidaan olevan 70,3 miljoonaa euroa, mikä on 1,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin aikaisemmassa arviossa. Summa perustuu väestönkehityksen pysähtymiseen 15 200 asukkaaseen sekä vuonna 2019 että vuonna 2020. Myös valtionosuusennustetta on tarkistettu ja valtionosuuksista on tullut uudet tiedot 23.9.2019. Uusien laskelmien mukaan kaupunki saisi vuonna 2020 valtionosuuksia 30,4 miljoonaa euroa, mikä on 700 000 euroa vähemmän kuin annetussa kehyksessä oli arvioitu.

Tämän kehityksen johdosta tulojen odotetaan nyt jäävän noin 2 miljoonaa euroa pienemmiksi kuin arvioitiin, kun talousarvion kehystä käsiteltiin kaupunginhallituksessa 9.9.2019. Tästä aiheutuu se, että kaupungin vuoden 2020 kustannuksia ja annettua kehystä on tarkasteltava uudelleen.

Kuntaliitto on ilmoittanut päivittävänsä vielä vuoden 2020 ennusteitaan. Uudet tiedot on luvattu antaa maanantaina 7.10.2019.

Kaupunginhallituksen 9.9. antaman kehyksen perusteet ovat muuttuneet: Verotulojen arvioidaan vuonna 2020 jäävän nyt lähes 1,5 miljoonaa euroa pienemmiksi ja valtionosuuksien noin 0,5 miljoonaa euroa pienemmiksi. Rahoitus on siten lähes 2 miljoonaa euroa heikempi. Lautakuntien ehdotusten yhteenlasketut nettokustannukset alittavat alun perin annetun kehyksen 620 000 eurolla.

Työn alla oleva talousarvioehdotus merkitsisi -382 000 euron miinustulosta.

Meidän pitäisi pystyä vähentämään ehdotuksesta vielä noin 550 000 euroa, jotta saamme tuloksen hienoisesti plussalle (tulos vuonna 2020: 158 000 euroa, tulos vuonna 2021: -28 000 euroa ja tulos vuonna 2022: -213 000 euroa) nykyisellä veroprosentilla.

Ehdotus

Uusi talousarviovuoden ja suunnitelmavuodet tasapainottava kehys on -94 978 000 euroa netto. Kehys jakautuu seuraavasti:

Konsernipalvelut 221 964
Sivistysosasto -35 540 836
Sosiaali- ja terveysosasto -57 848 984
Ympäristöosasto -1 810 144

Asia tarkastetaan välittömästi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.
